

รายวิชาประวัติศาสตร์

รหัสวิชา สด๖๑๐๒

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

เรื่อง ข้อมูลหลักฐานทางประวัติศาสตร์

ครูผู้สอน ครูสุกฤณา นกเทียน

ครูนจรรักษ์ สุขเจริญ

ข้อมูลหลักฐาน ทางประวัติศาสตร์

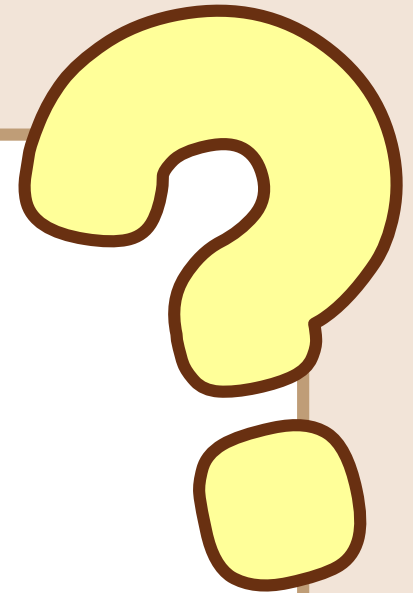
จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกความหมายของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้
๒. นักเรียนเกิดทักษะในการคิดสืบค้นข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้
๓. เห็นความสำคัญของข้อมูลหลักฐานทางประวัติศาสตร์

คำถามชวนคิด

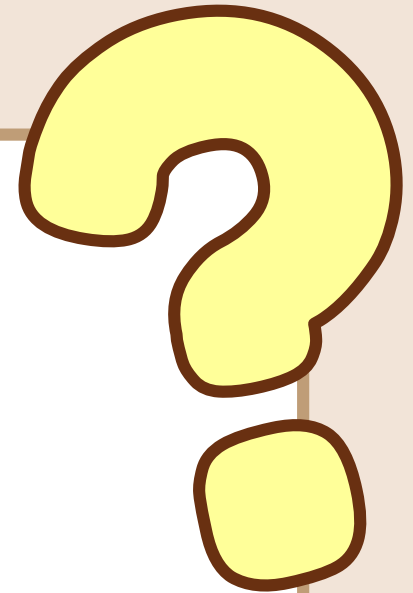
นักเรียนรู้จักหลักฐาน
ทางประวัติศาสตร์อะไรบ้าง

คำถามชวนคิด

นักเรียนเคยเห็นหลักฐาน
ทางประวัติศาสตร์หรือไม่

ข้อมูลหลักฐานทางประวัติศาสตร์

หลักฐานทางประวัติศาสตร์ หมายถึง ร่องรอยของสิ่งที่มีมนุษย์
ประดิษฐ์ สร้างสรรค์ รวมทั้งร่องรอยของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต

ศิลาจารึกสมัยสุโขทัย

พงศาวดารฉบับหลวงประเสริฐ

กฎหมายตราสามดวง

เครื่องปั้นดินเผาสมัยบ้านเชียง

ความสำคัญของหลักฐานทางประวัติศาสตร์

มีความสำคัญอย่างมากในการศึกษาค้นคว้าเพราะ
การศึกษาประวัติศาสตร์ต้องอาศัยหลักฐานต่าง ๆ
ถ้าไม่มีหลักฐานการศึกษาประวัติศาสตร์ก็จะไม่ถูกต้อง
หรือถูกต้องน้อย

ประเภทหลักฐาน ทางประวัติศาสตร์

แบ่งตามยุคสมัย

แบ่งตามลักษณะ
หรือวิธีการบันทึก

แบ่งตามลำดับ
ความสำคัญ

แบ่งตามยุคสมัย

๑. หลักฐานสมัยก่อนประวัติศาสตร์ คือ หลักฐานที่เกิดขึ้นในสมัยที่ยังไม่มีการบันทึกเป็นอักษร
๒. หลักฐานสมัยประวัติศาสตร์ คือ หลักฐานสมัยที่มนุษย์สามารถประดิษฐ์ตัวอักษร และบันทึกในวัสดุต่าง ๆ มีร่องรอยที่แน่นอน

แบ่งตามลักษณะหรือวิธีการบันทึก

๑. หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร

ภาพศิลาจารึก : <https://sites.google.com/site/somyoschamnongsooth/wicha-s22102-prawatisastr/hlah-than-thang-prawatisastr?tmpl=%2Fsystem%2Fapp%2Ftemplates%2Fprint%2F&showPrintDialog=1>
สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๘/๐๔/๒๕๖๔

ภาพจดหมายเหตุและหนังสือประวัติศาสตร์ :
<https://sites.google.com/site/sirirata1515/3-laksna-prapheth-laea-haelng-thima-khxng-hlak-than-thang-prawatisastr-thiy> สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๘/๐๔/๒๕๖๔

๒. หลักฐานที่ไม่ใช่ลายลักษณ์อักษร

ภาพวัดอยุธยา : <https://taxiatmontour.weebly.com/ayut-tha-ya.html>
สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๘/๐๔/๒๕๖๔

ภาพกำแพงเมืองนครศรีธรรมราช : <https://www.mokkalana.com/3706/>
สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๘/๐๔/๒๕๖๔

ภาพพระปฐมเจดีย์ : <https://chayanatlek.wordpress.com/2016/04/09/พระปฐมเจดีย์>
สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๘/๐๔/๒๕๖๔

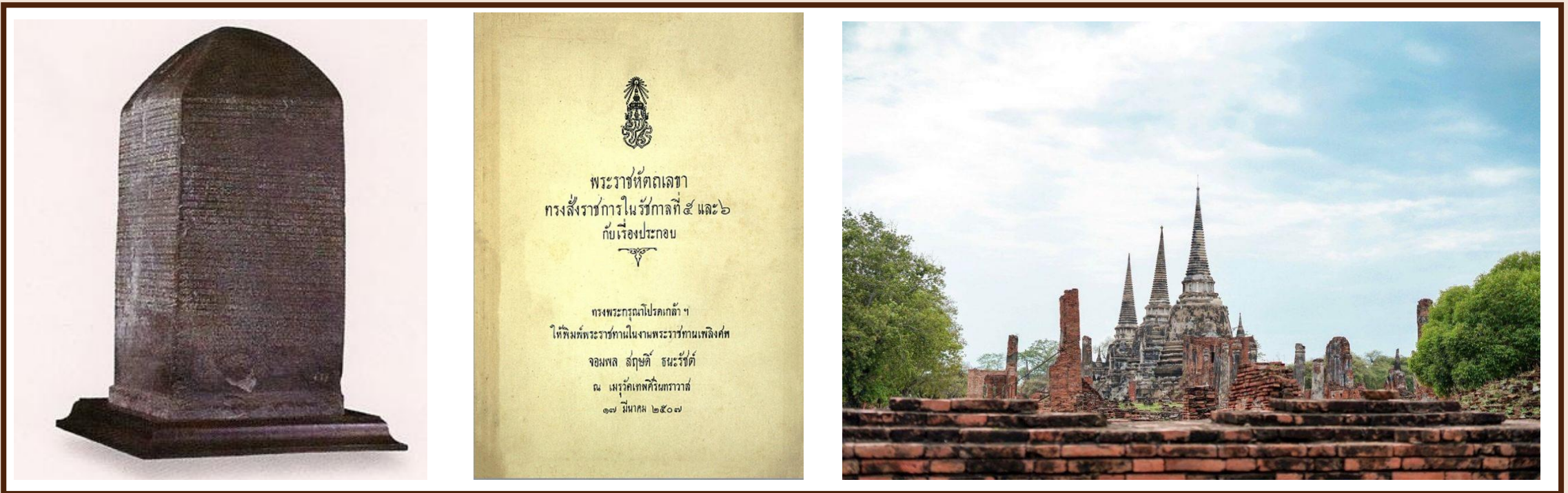

ภาพหม้อสามขา : <https://janthimablog.wordpress.com/2013/09/09/>
สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๘/๐๔/๒๕๖๔

ภาพถ้วย : <https://www.saranukromthai.or.th>
สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๘/๐๔/๒๕๖๔

แบ่งตามลำดับความสำคัญ

๑. หลักฐานชั้นต้นหรือหลักฐานปฐมภูมิ

ภาพศิลาจารึก : <https://sites.google.com/site/somyoschamnongsouth/wicha-s22102-prawatisastr/hlah-than-thang-prawatisastr?tmpl=%2Fsystem%2Fapp%2Ftemplates%2Fprint%2F&showPrintDialog=1>
สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๘/๐๔/๒๕๖๔

ภาพพระราชหัตถเลขา : <http://kingchulalongkorn.car.chula.ac.th/th/library/detail/3022>
สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๘/๐๔/๒๕๖๔

ภาพวัดพระศรีสรรเพชญ์: <https://go.ayutthaya.go.th/แนะนำที่เที่ยว/วัดพระศรีสรรเพชญ์>
สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๘/๐๔/๒๕๖๔

๒. หลักฐานชั้นรองหรือหลักฐานทุติยภูมิ

ภาพหนังสือจามเทวีวงศ์ :

http://historicalevidencesw110603.blogspot.com/2014/11/blog-post_18.html สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๘/๐๔/๒๕๖๔

ภาพวิทยานิพนธ์ : The matter <https://thematter.co/social/6-free-thai-online-access-database/53155>

สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๘/๐๔/๒๕๖๔

ตัวอย่าง

หลักฐานทางประวัติศาสตร์

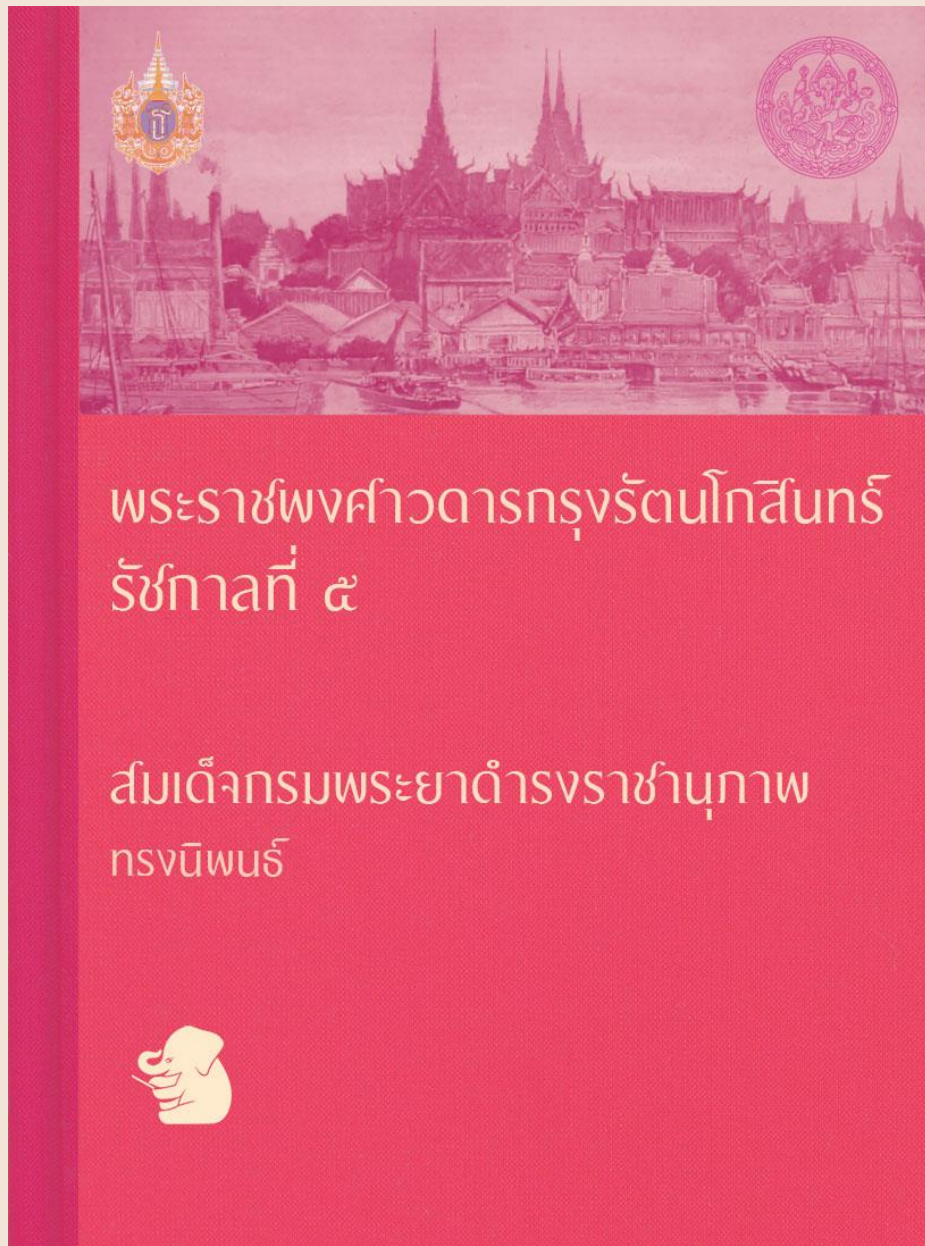

กฎหมาย ตราสามดวง

ภาพกฎหมายตราสามดวง: <https://parliamentmuseum.go.th/ar63-Law-enact.html>

สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๘/๐๔/๒๕๖๔

พระราชพงศาวดาร

พระพุทธรูป ศิลปะสมัยรัตนโกสินทร์

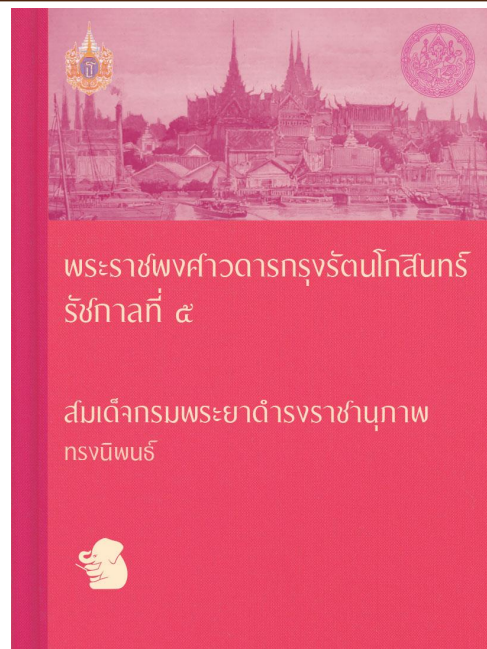

เจดีย์ภูเขาทอง อยุธยา

ภาพเจดีย์ภูเขาทอง อยุธยา:

<https://ww2.ayutthaya.go.th/travel/detail/7> สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๘/๐๔/๒๕๖๔

- ? ๑. จากหลักฐานที่ครูยกตัวอย่างมาให้นักเรียนดูคือหลักฐานอะไร
๒. จากหลักฐานที่นักเรียนดู นักเรียนทราบหรือไม่ว่าหลักฐานแต่ละชิ้นนี้ จัดเป็นหลักฐานประเภทไหนบ้าง

หลังจากที่นักเรียนได้ศึกษาและครู
ยกตัวอย่างหลักฐานทางประวัติศาสตร์ให้
นักเรียนดู แล้วครูให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์
หลักฐานทางประวัติศาสตร์เป็นแผนผัง
ความคิด โดยทำลงในสมุด

ชั้นปฏิบัติ

คำชี้แจง

ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๒

เรื่อง **ประเภทของหลักฐานทาง
ประวัติศาสตร์**

คำชี้แจง

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๒
เรื่อง **ประเภทของหลักฐานทาง
ประวัติศาสตร์** โดยศึกษา
เพิ่มเติมได้จากใบความรู้

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

๑. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๒
เรื่อง **ประเภทของหลักฐานทาง
ประวัติศาสตร์**
๒. ครูเดินดูความเรียบร้อย และให้
ความช่วยเหลือตามความ
เหมาะสม

ใบงาน เรื่อง ประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ย้อนรอยไทย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ข้อมูลหลักฐานทางประวัติศาสตร์

รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา สด๖๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง จงแยกประเภทของหลักฐานให้ถูกต้อง

ประเภทหลักฐานทางประวัติศาสตร์

หลักฐาน	ภาพประกอบ	ประเภทของหลักฐาน
ตัวอย่าง ๑. ศิลาจารึก		หลักฐานชั้นต้นที่ เป็นลายลักษณ์อักษร
๒. พงศาวดาร		
๓. ถ้วยชามสังคโลก		
๔. หนังสือเรียนประวัติศาสตร์		

ใบงานที่ ๒

เรื่อง ประเภทของหลักฐาน ทางประวัติศาสตร์

สามารถดาวน์โหลดใบงานได้ที่

www.dltv.ac.th

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง ข้อมูลหลักฐานทางประวัติศาสตร์

ข้อมูลหลักฐานทางประวัติศาสตร์

หลักฐานทางประวัติศาสตร์ หมายถึง ร่องรอยการกระทำ การพูด การเขียน การประดิษฐ์ การอยู่อาศัยของมนุษย์ หรือลึกไปกว่าที่ปรากฏอยู่ภายนอก คือ ความคิดอ่าน โลกทัศน์ ความรู้สึก ประเพณีปฏิบัติของมนุษย์ในอดีต ความรู้สึกของคนในปัจจุบัน สิ่งที่มนุษย์จำเป็นต้องและทิ้งร่องรอยไว้ กล่าวได้ว่าอะไรก็ตามที่มาเกี่ยวพันกับมนุษย์ หรือมนุษย์เข้าไปเกี่ยวพันสามารถใช้เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้ทั้งสิ้น

การแบ่งประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์

๑) แบ่งตามยุคสมัย

(๑) หลักฐานสมัยก่อนประวัติศาสตร์ คือ หลักฐานที่เกิดขึ้นในสมัยที่ยังไม่มีการบันทึกเป็นอักษร แต่เป็นพวกซากโครงกระดูกมนุษย์ ซากสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ เครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องประดับ ร่องรอยการตั้งถิ่นฐานของชุมชน ตลอดจนความพยายามที่จะถ่ายทอดประสบการณ์ของมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์ ในลักษณะของการบอกเล่าต่อ ๆ กันมา เป็นนิทานหรือตำนานซึ่งเราเรียกว่า “มุขปาฐะ”

(๒) **หลักฐานสมัยประวัติศาสตร์** คือ หลักฐานสมัยที่มนุษย์สามารถประดิษฐ์ตัวอักษร และบันทึกในวัสดุต่าง ๆ มีร่องรอยที่แน่นอนเกี่ยวกับสังคมเมือง มีการรู้จักใช้เหล็ก และโลหะอื่น ๆ มาเป็นเครื่องมือใช้สอยที่ปราณีต มีร่องรอยศาสนสถานและประติมากรรมรูปเคารพในศาสนาอย่างชัดเจน

๒) แบ่งตามลักษณะหรือวิธีการบันทึก

(๑) หลักฐานประเภทลายลักษณ์อักษร ได้แก่ จารึก ตำนาน พงศาวดาร จดหมายเหตุ บันทึกความทรงจำ เอกสารทางวิชาการ ชีวประวัติ จดหมายส่วนตัว หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร กฎหมาย วรรณกรรม ตำรา วิทยานิพนธ์ งานวิจัย ในการศึกษาประวัติศาสตร์ในประเทศไทย มีการเน้นการฝึกฝนทักษะการใช้หลักฐานประเภทลายลักษณ์อักษร เป็นส่วนใหญ่ จนอาจกล่าวได้ว่าหลักฐานประเภทนี้เป็นแก่นของงานทางประวัติศาสตร์ไทย

(๒) หลักฐานไม่เป็นลายลักษณ์อักษร ได้แก่ หลักฐานโบราณคดี เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ เงินตรา หลักฐานจากการบอกเล่า ที่เรียกว่า “มุขปาฐะ” หลักฐานด้านภาษา เกี่ยวกับพัฒนาการของ ภาษาพูด หลักฐานทางศิลปกรรม ได้แก่ จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม นาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ หลักฐานประเภทโสตทัศน ได้แก่ ภาพถ่าย ภาพสไลด์ แผนที่ โปสเตอร์ แถบบันทึกเสียง แผ่นเสียง ภาพยนตร์ ดวงตราไปรษณียากร

๓) แบ่งตามลำดับความสำคัญ

(๑) หลักฐานชั้นต้นหรือหลักฐานปฐมภูมิ (Primary sources)

หมายถึง หลักฐานที่บันทึก สร้าง หรือจัดทำขึ้น โดยผู้เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นั้นโดยตรง หรือบ่งบอกให้รู้ถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสมัยนั้นจริง ๆ ทั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษร เช่น สนธิสัญญา บันทึกคำให้การ จดหมายเหตุ กฎหมาย ประกาศของทางราชการ ศิลารึก จดหมายเหตุโต้ตอบ และที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร เช่น ภาพเขียนสีผนังถ้ำ เครื่องมือเครื่องใช้ เครื่องประดับ เเจดีย์

(๒) หลักฐานชั้นรองหรือหลักฐานทุติยภูมิ
(Secondary sources) หมายถึง หลักฐานที่เกิดจากการนำ
หลักฐานชั้นต้นมาวิเคราะห์ ตีความเมื่อเวลาผ่านไปแล้ว
ได้แก่ ตำรานาน พงศาวดาร

ใบงาน เรื่อง ประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ย้อนรอยไทย
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ข้อมูลหลักฐานทางประวัติศาสตร์
 รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๖๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง จงแยกประเภทของหลักฐานให้ถูกต้อง

หลักฐาน	ภาพประกอบ	ประเภทของหลักฐาน
ตัวอย่าง ๑. ศิลาจารึก		หลักฐานชั้นต้น ที่เป็นลายลักษณ์อักษร
๒. พงศาวดาร		หลักฐานประเภท ลายลักษณ์อักษร
๓. ถ้วยขามสังคโลก		หลักฐานประเภท ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร
๔. หนังสือเรียนประวัติศาสตร์		หลักฐานชั้นรอง ที่เป็นลายลักษณ์อักษร

เฉลย ใบงานที่ ๒

เรื่อง ประเภทของหลักฐาน ทางประวัติศาสตร์

สามารถดาวน์โหลดใบงานได้ที่

www.dltv.ac.th

สรุปบทเรียน

ร่องรอยของสิ่งที่มนุษย์ประดิษฐ์ สร้างสรรค์
รวมทั้งร่องรอยของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในอดีต และ
เหลือตกค้ำมาถึงปัจจุบัน ซึ่งสามารถใช้เป็นเครื่อง
นำทางในการศึกษา สืบค้น แสวงหาข้อเท็จจริง
เกี่ยวกับเรื่องราวในอดีตของมนุษย์ได้

บทเรียนครั้งต่อไป

หลักฐานทาง ประวัติศาสตร์

สิ่งที่ต้องเตรียมในครั้งต่อไป

ใบงานที่ ๓ เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th